

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ HENRI BARBUSSE

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΟΥ

ΠΕΡΙΤΡΟΜΟΣ, μ' ένα θογκητό υπόκωφο, καταλάβαινε ο παραλυτικός την κρίσι που έρχόταν.

"Ήξερε καλά πώς αυτή θα ήταν η τελευταία. Τό ήξερε καλά.

Σε λίγο θα πέθαινε κι' όμως κανείς δεν υπωπευότανε πώς η εξαιρετική στιγμή είχε φθάσει, αφού τον είχαν αφήσει μόνο μέσα στο σπίτι, απάνω στην πολυθρόνα του, δίπλα στ' ανοιχτό παράθυρο. Ώρες τώρα καθόταν εκεί ακίνητος, σαν τ' έπιπλα και τ' αγαλματάκια και κυττούσε τό τοπίο που άπλωνόταν μπροστά του και τόν ουρανό που έφευγε πάντοτε...

Θα πέθαινε... Τό στόμα του έβγαλε έν' άγριο θραχνό παραπονο και τ' μάτια του χαμήλωσαν φοβισμένα, έξ αιτίας ενός δράματος που ατένιζαν...

Δέν ήταν τ' όραμα της ζωής που άφηνε τόσο γρήγορα, ούτε και της αξιολάτρευτης, της τρυφερής, της άφωσιωμένης γυναίκας του, που τόσες φορές, πάνω άπ' τό προσκέφαλό του, ύπόφερε τούς πόνους του σαν δικούς της...

"Όχι... Ήταν η άλλη που ο έτοιμοθάνατος με τόσο πάθος έβλεπε, η γυναίκα που δέ θα ξανάβλεπε πειά... Κι' αν επάνω στο κατώφλι της άγωνίας του τόν έβασάνιζε τ' όραμα εκείνης που ύπηρεξε μιά μέρα έρωμένη του, ήταν που μέσα στη φτώχεια της, δέν είχε άλλον στον κόσμο για νά φροντίζη γι' αυτήν, νά την συντηρή...

Και νά που αυτός πέθαινε τώρα άξαφνα... Λοιπόν, τί θα έκανε αυτή για νά μ'ήν πεθάνη κ' η ίδια, αυτή που ούτε τ' άληθινό όνομά της ήξερε, που ήταν άνικανη νά δουλέψη, που είχε γεράσει πειά και που είχε ανάγκη καθημερινής συντηρήσεως;...

"Αχ! Θα έπρεπε νά φανερώση αυτό τό μυστικό που τόσο καλά τό είχε φυλάξει, αλλοίμονο! Όλα έσβυναν μπρός σ' αυτό τό τόσον επείγον καθήκον. Νά τό π'ή άμέσως, άδιάφορο σέ ποιόν, στον πρώτο άνθρωπο που θα έρχότανε...

Συγκέντρωσε τις δυνάμεις του και φώναξε.

Η πόρτα άνοιξε και ένα κοριτσάκι παρουσιάστηκε. Ήτανε χαριτωμένο και τό φως καθώς έπεφτε απάνω στα ξανθά του μαλλιά σχημάτιζε ένα φωτιστέφανο.

— Έγώ είμαι, μπαμπά, τού είπε.

Και σαν νά κελαιδούσε τού εξήγησε με κινήματα:

— Βγήκαν όλοι περίπατο, όλοι. Κ' η Λάουρα, κ' η θεία μου και ο Βρουναά τελευταίος. Έγώ έμεινα μέσα γιατί είμαι τιμωρημένη. Όλοι βγήκαν έξω. Δέν μένω παρά έγώ!

— Άκουσε, Ζανέτα... της είπε πολύ άργά, κάνοντας μιά τεραστία προσπάθεια για νά μιλήση.

— Εκείνη πλησίασε.

— Θα σου... διηγηθώ, της είπε, μιά ιστορία... Άκου... Ήτανε μιά φορά...

Σταμάτησε άπότομα. Η μικρή τόν άκουγε, μισανόγοντας τό στοματάκι της που ήτανε σαν τήν καρδούλα τ' άηδονιού κόκκινο.

Ο άρρωστος άλλαξε ιδέα κι' ένώ μιά μάσκα κάτωρη έσκέπαζε τό πρόσωπό του, της είπε:

— Άκου... καλύτερα νά σου... ύπαγορέψω αυτή τήν ιστορία... κι' έσύ ν' άκούς... και νά γράφης.

Η μικρούλα έτρεξε στη διπλανή κάμαρη.

— Πάω νά φέρω τήν πλάκα μου, τού είπε.

Σε λίγο γύρισε με τήν πλάκα της, κάθησε κάπου και με τή φωνούλα της τόν διέταξε:

— Ύπαγόρευε!

— Πρέπει... άρχισε ο άρρωστος με τή φωνή του που έαδυνε όλοένα.

— Και ο τίτλος της ιστορίας; τόν διέκοψε η Ζανέτα.

— Έξομολόγησι, είπε ο πατέρας.

— Έξομολόγησι... επρόφερε συλλαβιστά η μικρούλα, προσέχοντας τό κοντηλι, που έχάραζε τόν τίτλο με χοντρά γράμ-

ματα. "Υστερα;

Η φωνή ξανάρχισε νά ύπαγορεύη:

«Πρέπει νά μιλήσω.. Νά έξομολογηθώ. Και νά τό μυστικό μου: Βρέθηκε στή ζωή μου μιά δυστυχισμένη γυναίκα, πολύ αξιολύπητη και άξια ένδιαφέροντος... Τώρα, χρόνια πεισ, χρόνια δλόκληρα πέρασαν, που ούτε ώραια πειά είνε, ούτε νέα... Ήταν πριν από τό γάμο μου... Μόνον έγώ ήμουν στον κόσμο που έφρόντιζα γι' αυτήν... Πρέπει... Θα έπρεπε.. νά της έδίδετο κάτι για νά ζή...»

Ο πατέρας σταμάτησε... Άκίνητος, ψυχομαχούσε... Δέν μπορούσε πειά νά λυτρωθ'ή από τή φριχτή άγωνία τού θανατου...

Τό μικρό προσωπάκι, που δέν καταλάβαινε τίποτα και ήθελε νά μάθη όλη τήν ιστορία, ύψώθηκε και ρώτησε μ' άνυπομονησία:

— Κ' ύστερα;

— "Υστερα;... ψέλλισε εκείνος.

Και παραδόθηκε πάλι στην άγωνία του.

— Συγχώρα με, Ζανέτα, πονάω.

Και ξανάρχισε μ' έναν τόνο πιό βαρύ, πιό βαθύ, νά ύπαγορεύη:

«Θά έπρεπε νά τήν βοηθήσετε χωρίς νά τό καταλάβη... Είνε τόσο λεπτή...»

— Τί νά μ'ήν καταλάβη; Η φράσις είνε μιση, παρετήρησε η άπαιτητική μαθήτριά.

— Οί άλλοι θα τήν συμπληρώσουν καλύτερα από μένα είπε ο πατέρας και πρόσθεσε:

«Γιατί σέ τίποτε, προπάντων στην άρχή, δέν έφταιγε εκείνη. "Υστερα από πολλά χρόνια όλα είχαν τελειώσει. Και δέν φάνηκα ποτέ τόσο άνανδρος ώστε νά τήν ένκαταλείψω, μά εγώ είχα και τό θάρρος νά τά όμολογήσω όλα...»

— Είν' άστεία, μουμούρισε η μικρή, αυτή η ιστορία σου, μπαμπά.

Τό κοντηλι έγγραφε γοργά, έπειτα σταμάτησε.

— Πρέπει νά γράψουμε τ' όνομά της, τή διεύθυνσί της, είπε ο πατέρας. Λέγεται...

— Πώς λέγεται;

— Δέν πειράζει, θάλε όποιοδήποτε όνομα, της άπάντησε τρέμοντας. Νά, παραδείγματος χάριν: 'Ιωάννα... Ναι! Κυρία 'Ιωάννα... Βάλε κι' έναν δρόμο... Νά, ένα δρόμο τού Παρισιού: ο-

δός Μπλάνς, ναι, οδός Μπλάνς...

— Μπλάνς... Μά χρειάζεται κι' αριθμός, έκανε η μικρή.

— Αριθμός 25, είπε πολύ χαμηλά ο πατέρας.

Κι' έκλεισε πάλι τ' μάτια. Τά χαρακτηριστικά του είχαν άρχισει νά βαθυλώνουν. Τό στόμα του έστριψε, μισάνοιξε κι' έβγαλε μιά φωνή που μόνο αυτός τήν άκουσε.

Η κόρη του κυττούσε κατάπληκτη κι' έστριψε άλλο τό κεφάλι της κατατρομαγμένη.

Η μικρούλα έτρεμε, μά ώστόσο αναθάρρησε και τόν ρώτησε:

— Είσαι χειρότερα;

Ο λαϊμός του λύγισε λίγο, χαμήλωσε τό κεφάλι του και μόλις άκούστηκε η φωνή του πιό αδύνατη και καθησυχαστική:

— "Όχι, δέν πονάω πειά. Γράψε ακόμα: «Σ υ γ γ ν ώ μ η, σ υ γ γ ν ώ μ η, σ υ γ γ ν ώ μ η».

— Τρεις φορές;

— Ναι... Τελείωσε.

Η μικρούλα σηκώθηκε, χτύπησε τό ένα χέρι απάνω στ' άλλο για νά φύγουν η άσπράδες τού κοντηλιού κ' είπε με πεποίθησι:

— Δέν κάνω σπουδαία λάθη. Θέλεις νά σου φέρω νά δ'ης αυτό πούγραφα;

— "Όχι...

Ο πατέρας ένοιωσε τό φως νά τρέμη γύρω του. Έβλεπε τόν κόσμο νά χάνεται.

— Μά θα τό δείξης στη μαμά σου;... τή ρώτησε.

(Συνέχεια στη σελίδα 54)

ΤΟ ΣΑΚΚΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

(Συνέχεια από τη σελίδα 28)

— Εύτυχως πού ο Ζάκ είχε αυτή την ώρα σκοπός, είπε κάποιος απ' αυτούς. "Ετσι δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος.

— Πότε θα περάσουμε από το μέρος πού έχουμε συμφωνήσει να πετάξουμε τα σακκιά με το χασίς στη θάλασσα;

— Σ' ένα τέταρτο της ώρας. Θα δούμε εκεί ένα μικρό φως κόκκινο.

Η λάμψις του φαναριού πλησίαζε. Ο Μέλντον διέκρινε τους ναύτες μέσ' απ' το πανί του σακκιού. "Ενας απ' αυτούς έσκυψε πάνω απ' το σακκί όπου ήταν αυτός κλεισμένος.

— Αυτό το σακκί δεν είναι καλά κλεισμένο, μουρμούρισε.

Και, παίρνοντας ένα σκονί, έδεσε γερά το σακκί στο άπάνω μέρος. "Επειτα θέλησε να το σηκώσει.

— Είναι πολύ βαρύ, είπε. Βοηθήστε με...

"Ετσι πήραν τον Μέλντον και τον απόθεσαν στη γέφυρα. "Αναρωτιόταν τώρα με αγωνία τί θα τον έκαναν; Θα τον κατέβαζαν τάχα σε καμιά βάρκα αιγυπτιακή;

Οι ναύτες εν τω μεταξύ είχαν ξανακατέβει στο κύτος για να πάρουν και τ' άλλα σακκιά. Ξαναγύρισαν αλαφροπατώντας κι' ένας απ' αυτούς ψιθύρισε:

— Να το κόκκινο φως! "Εφτασε η στιγμή...

Κι' άμέσως άρπαξαν το σακκί, όπου βρισκόταν ο Μέλντον και το πέταξαν επάνω απ' την κουπαστή.

Ο δυστυχισμένος έπεσε στο νερό σαν μολυβένιος όγκος, κλεισμένος για καλά στο σακκί του. Λίγο έλειψε να βγάλει μια κραυγή... Μά το νερό έφραξε το στόμα του... Θα πέθαινε τάχα; Μια μόνο έλπίδα σωτηρίας του έμενε... Να μπορέσει να βάλει το χέρι του στην τσέπη του, να βγάλει το σουγιά του κι' έπειτα να κατορθώσει να τον άνοιξει.

Με μια άπελπισμένη προσπάθεια, κατέβασε το χέρι του και το έχωσε στην τσέπη του... Δεν χρειάστηκε κατόπιν περισσότερο από μια στιγμή για να βγάλει το σουγιά του και να τον άνοιξει...

Η άναπνοή του κοβόταν... Πνιγόταν... Μά η λεπίδα του σουγιά έξέσκισε τη φυλακή του... Και άμέσως με φόρα άνέβηκε στην επιφάνεια...

Είδε τότε μια βάρκα πού πλησίαζε... Ήταν η βάρκα των λαθρεμπόρων, πούρχόντανε να παραλάβουν το χασίς. Ο Μέλντον, Μισοπεθαμένος, κολύπησε ως την άραβική όχθη όπου έπεσε λιπόθυμος...

Την άλλη μέρα προχώρησε στην έρημο, βάδισε πεθαίνοντας της δίψας και της πείνας, κι' έφτασε τέλος εδώ, όπου μπόρεσε να έρρασθαι, άσφαλής πειά από την άγγλική δικαιοσύνη, μά χωρίς έλπίδα ότι θα ξαναϊδή ποτέ την πατρίδα του.

— Αυτός ο άνθρωπος δεν είναι ούτε τριάντα χρονών, είπε τελειώνοντας ο πρόξενος. Και φαίνεται για πενήντα, δεν είν' έτσι; Μέσα σ' έξη μήνες υπέφερε όσα δεν υποφέρουν οι άλλοι μέσα σε είκοσι χρόνια...

ΡΟΜΠΕΡΤ ΤΑΙ'Υ'ΛΟΡ, ΤΟ ΕΙΔΩΛΟ ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΔΩΝ

(Συνέχεια από τη σελίδα 32)

πρόσθεσε:

— Αυτή είναι όλη η ζωή μου... Μια ζωή χωρίς σημασία και χωρίς έρωτα...

— Και τα άναριθμητά γράμματα πού λαμβάνετε κάθε ή-μέρα; τον ρώτησα κατάπληκτος.

— "Ε, βέβαια! Έκανε γελώντας. Με συγκινούν, μ' ένθουσιάζουν! Είναι ωραίο να έχω κανείς τόσες πολλές θαυμάστριες! Ωστόσο, έγω θα προτιμούσα να έχω μια μόνο! Γιατί, μά την αλήθεια δεν μπορώ να διαλέξω καμιά. Είναι όλες τους άξιολάτρευτες! "Ετσι ζω μόνος, χωρίς έρωτα...

— "Αν είναι δυνατόν! φώναξα κατάπληκτος.

— Μά τα έφήμερα ειδύλλια δεν λογαριάζονται! Διαμαρτυρήθηκε ο Μπόμπ. "Εγώ μιλω για την καρδιά... Προς το παρόν λοιπόν είναι... διαθέσιμη! Ζω μόνος, σ' ένα «ράντσο», μακριά από το Χόλλυγουντ και δεν έχω συντροφιά μου παρά τα κυνηγετικά σκυλιά μου, τ' αλογά μου και τις καρμπίνες μου. Είμαι ένας μανιώδης κυνηγός...

— Γυναικών!...

— "Όχι, πουλιών! διαμαρτυρήθηκε ο Μπόμπ κοκκινίζοντας.

"Όπως σάς είπα, δηλαδή ο Μπόμπ έχει όλη την άφέλεια ενός νεαρού Άμερικανού, καθάρης σκέψεις κι' άγνές ιδέες.

Δ. Μ. ΜΟΝΤΓΚΟΜΜΕΡΥ

Ο ΚΕΡΑΥΝΟΒΟΛΟΣ ΕΡΩΣ ΤΗΣ ΛΙΛΙΑΝΑΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 13)

— Θυμάσαι την έσπερίδα των Μπερτιέ; Ήταν μια από τις πιο εύθυμες γιορτές του Παρισιού... "Εκείνο το βράδυ λοιπόν θέλησα να εκπλήξω τους φίλους μου και... μεταμφιέστηκα σ' έναν άλλο! Φόρεσα μια ξανθιά περρούκα, έβαψα το πρόσωπό μου με μια σοφή τέχνη, σαν ζωγράφος πού είμαι, φόρεσα ένα κομψό φράκο, άλλαξα λίγο τη φωνή μου και μια και δυο τράθηξα για την έσπερίδα των Μπερτιέ... "Ημουν άγνωριστος! Και μπορείς να φαντασθής πόσο διασκεδάζα όταν ξαφνικά, δίχως να το ξέρω, βρέθηκα μπροστά στη Λιλιάνα. Ο διάβολος τότε μ' έβαλε να παίξω μαζί της, έτσι, για να γελάσω, για να την κοροϊδέψω. Μά ύστερα από τον δεύτερο χορό, τα πράγματα μπερδεύτηκαν. Ήταν τόσο παράξενο να βλέπω τη Λιλιάνα έρωτευμένη κι' έτοιμη για κάθε τρέλλα! "Επειτα η σαμπάνια άποτελείωσε την καταστροφή. Την άλλη μέρα; Την άλλη μέρα ξέσπασε το δράμα. "Όταν ξεμέθυσα πειά είδα καθαρά πως δεν μπορούσα να κάνω τίποτε. Μπορείς να φαντασθής το θυμό και την άπελπισία της Λιλιάνας αν της έλεγα την αλήθεια. Δεν τόλμησα λοιπόν να πω τίποτε κι' άφησα να λησμονηθαι σιγά-σιγά αυτή η ιστορία. Μά, καθώς βλέπεις, αντί να ξεχασθαι, φούντωσε περισσότερο! Κι' έπειτα φάνηκα άνανδρος... "Αρχισα να της γράφω... Τί να κάνω λοιπόν τώρα; Τί να κάνω;

— Να πής την αλήθεια, πού να πάρη η όργη! φώναξα έξαλλος. Είναι ο μόνος τρόπος για να σωθής. "Επειτα, στο κάτω-κάτω της γραφής, έσένα αγαπάει!

— "Όχι! στέναξε ο Λουσιέν. Η Λιλιάνα αγαπάει έναν άλλο... τον άλλο! Και θα μου κρατούσε κάκια σ' όλη της τη ζωή, αν τον ξεφάνιζα αυτόν τον άλλο από το πρόσωπο της γής. Θα με μισούσε σαν να τον είχα δολοφονήσει!...

Κι' ο Λουσιέν έσκυψε το κεφάλι, άπαρηγόρητος. Είχε δίκη! Δεν μπορούσε πειά να κάνει τίποτε άλλο, παρά να πάη να κλειστή σ' ένα φρενοκομείο.

ΤΡΙΣΤΑΝ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

(Συνέχεια από τη σελίδα 51)

μπροστά του ολόκληρη, ολοζώντανη, πραγματική, και του μιλούσε όπως πρώτα. Για μια στιγμή ο νέος πήγε να χαση το λογικό του, μά στο τέλος κατάλαβε και πείσθηκε σ' εκείνο πού έβλεπαν τα μάτια του... Και η δυο εκείνες σκιές, πού τον είχαν τρομάξει, λίγες στιγμές πριν, ήσαν κι' αυτές δυο σκιές ανθρώπων. Είχαν έλθει, οι άθλιοι, εκεί για να ξεθάψουν τον νεκρό της Φανσέττας και να της κλέψουν το δαχτυλίδι πού φορούσε στα χέρια της. Μά δεν μπόρεσαν να της πάρουν τίποτε, γιατί καθώς πήγαν να της κόψουν το δάχτυλο και να της πάρουν το δαχτυλίδι, εκείνη ζύπησε. Η Φανσέττα πού είχε κατά λάθος ταφή ζωντανή, είχε πάθει νεκροφάνεια, έβγαλε τη στιγμή εκείνη μια φωνή και ξέφυγε απ' τα χέρια τους.

Η άνιερη εκείνη άπόπειρα της κλοπής την είχε σώσει από τον θάνατο...

ROBERT GOELUS

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΕΤΟΙΜΟ-ΘΑΝΑΤΟΥ

(Συνέχεια από τη σελίδα 33)

— Ναί.

— Σίγουρα;

— Ναί... ναί...

— "Ασε με τώρα, Ζαννέτα, πήγαινε να παίξεις...

Δεν τολμούσε πειά ν' άνοιξη τα μάτια. Τον έφόβιζαν τα σκοτάδια πού τον εκύκλωναν.

— Πήγαινε... Μή με κυττάς πειά... Πήγαινε γρήγορα να παίξεις... Μή ξεχάσης να το δώσης της μαμάς σου να το διαβάση...

Αυτή άπισθοδρομύσε σιγά-σιγά. Σταμάτησε άξαφνα και ρώτησε με κάποια έπιμονή:

— Μά έσύ δεν θα της το πής καλύτερα;

"Εκείνος ξανάνοιξε τα μάτια' η φωνή του είχε γίνει άδυνατη:

— Ναί, ναί... μά πέσ' της το έσύ, αν δεν είμαι έγώ εδώ... ψιθύρισε ξεψυχισμένα.

HENRI BARBUSSE